

har det været Reglen — og denne Regel har været sanktioneret ikke blot i Tider, hvor der ingen Rigsdag var, men ogsaa senere ved selve Rigsdagens Beslutning — at Kommunitetets overflydende Midler passende kunde anvendes til saadanne Formaal, der dog ere i Videnskabens Interesse, og dette er jo slet paa flere Maader. Men saa spørger jeg igjen: Kan der være nogen mere naturlig Anvendelse for dem end den, at man ikke blot fra første Tærd af overtog Udvekselen af de Udgifter, der her er Tale om, men navnlig ogsaa nu overtager de Udgifter, der ere nødvendige til Udførelsen af disse Foretagender, hvilken Overtagelse ved gjentagne Beslutninger fra Rigsdagens Side er bleven stadfæstet. Her er nemlig Tale om Indretninger, der ere i Stand til paa en hel anden Maade, end det hidtil har været Tilfældet, at udbrede hos os Kjendskabet til Dyreverdenen og Planteverdenen. Nu er det jo dog ganske vist Tilfældet, at Anvendelsen af Midler til at skabe et zoologisk Museum, med hvad dertil hører, og til at skabe en botanisk Have er i Videnskabens Interesse, og det kan heller ikke negtes, at derved er den i Ordets sande Betydning ogsaa i Folkets Interesse; thi derom ere vi emige, at hvad der i Sandhed er i Videnskabens Interesse, er ogsaa i Sandhed i Folkets Interesse. Men dette gjælder i en ganske særegen Grad og paa en mere direkte Maade netop om de Institutioner, hvorom her er Tale; de have nemlig i en særegen Grad en rent folkelig Karakter. Det kan ikke negtes — og det kjendes fra andre Steder — at Afdelingen til Museer og Haver af den heromhandlede Natur ikke blot er til Nytte, Forfriskning og Opmuntning, men er udbillende, dannende og forbedrende for den store Mængde, og at dette vil være Tilfældet her, derom kan der ikke være Skygge af Tvivl. Jeg tør henvise til en Skrivelse, der er tilfjættet Finantsudvalget og foreligger trykt. Det vil deraf ses, at det zoologiske Museum i afdelte Sommer har været besøgt af omtrent 70,000 Personer, og skjøndt det vel er muligt, at Antallet paa Grund af særlige Forhold har været ualmindelig stort, kan det dog ikke negtes, at de Besøgendes Antal er i stadig Stigen. Naar Forholdet er dette, da vilde jeg ganske vist have sagt i Udvalget, og have sagt med al den Varme, jeg formaade, at jeg ikke finder det rigtigt, at man samtidig med at etablere den nye Regel, at Universitetet selv skal bære sit Understud, vil i Strid med, hvad man hidtil har fulgt, bestemme, at Udgifterne til disse Indretninger, som i sandeste Forstand ere baade videnskabelige og folkelige Udgifter, som ere overtagne af det Fond, der er rigt nok til at bære dem, skulle kastes over paa Universitetet for at forhøje dets Underbalance fra 41,000 til omtrent 180,000 Rb. — Med Hensyn til mit tredje Forslag skal jeg bemærke, at jeg ganske vist ikke vilde have foranlediget nogen Forhandling med Udvalget over den paagældende

Post, hvis den havde staaget alene, og naar jeg har fremsat Forslaget her, er det seldt det forekommer mig, at være i sin Orden, at naar en Beslutning er vedtagen ved 2den Behandling med kun 4—5 Stemmers Overtaal, medens 15—16 Medlemmer være fraværende eller ikke stemte, da er der Anledning til paamy at give Thinget Seilighed til at fatte Beslutning derover, saafremt man for Øvrigt finder, at der i den Afgjørelse som har fundet Sted, er Noget, som — for atter her at bruge det mildeste Udtryk — er lidet tilfældende. Det maa jo erkjendes, at man ved 2den Behandling gik ud fra, at naar man negtede disse 6—7000 Rb., var det, fordi man vilde have, at Ministeren skulde lade en Overrettsdom, som er falden i denne Sag, appellere til Højesteret. I og for sig kunde jo Intet være mere simpelt og let end en saadan Appel, der jo i og for sig ikke paabyrder Ministeren nogen Vanskelighed. Jeg maa imidlertid tilføje, at trods dette, var det mig i høj Grad usikkert, at skulle skride til en saadan Appel. Jeg har kjendt Sagen, jeg har atter og atter gennemlæst Dommen, og jeg vil tilføje, at jeg derefter kun med en virtelig Undseelse vilde skride til Appel af denne Sag. Denne Undseelse vil jeg som Minister nødig udsætte mig for, skjøndt jeg jo kunde styde Anledningen til denne bort fra mig. Jeg vilde ganske sikkert ikke kunne tilraade Noget, som jeg i det Hele interesserede mig for, under saadanne Forhold, at foranledige en Sag paakjendt, og derfor forekommer det mig heller ikke rigtig, at Thinget gjør det. Dette i Almindelighed. Men ganske særligt forekommer det mig at være Tilfældet, hvor der er Spørgsmaal om at faae en god og hensigtsmæssig Skolebygning faldt til Live under Omstændigheder, hvor man antager, at der er en Forpligtelse tilfæde. Skulde man endogsaa have nogen Tvivl i saa Henseende, om det dog ikke var muligt, at man maatte kunde slippe fri derved, saa synes det mig ikke, at det ligger smukt for Thinget at sige: Vi ville se, om vi ikke kunne skubbe os bort fra det, hvor Taler er om at indrette en Bygning, som for netop 100 Mar siden blev indrettet af en Kvinde, der varmt interesserede sig for Skolevæsenet og fandt, at der var Anledning til at bringe et Offer — og det var et ikke ringe Offer fra hendes Side — for at skabe en Skole i dette Sogn, hvor Børnene ere saa mange og Læreren kun een, der ikke kan straffe til for dem Alle, som det hedder i Gavebrevet. Nu synes jeg, som sagt, at det ikke vilde være smukt af Thinget 100 Mar efter, og efterat Opfattelsen af Skolens Betydning er bleven saa overordentlig stærk og levende, som den nu maa antages at være, saa at sige, saaledes som der tidligere er blevet sagt: Vi behøve ikke nogen ny Skole, der er jo een forveien. Dette gjælder Sagen, set ganske i Almindelighed og uden Hensyn til nogenjombestemt Forpligtelse. — Men nu er der efter min Mening en aldeles